

Joint Transparency
Register Secretariat

**2018. gada ziņojums par Pārredzamības reģistra
darbību,**

**ko Eiropas Parlamenta ģenerālsēkretārs un
Eiropas Komisijas ģenerālsēkretārs**

ir iesnieguši

**Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja vietniecei *Sylvie Guillaume*
un
Eiropas Komisijas priekšsēdētāja pirmajam vietniekam Fransam
Timmermansam**

2014. gada 16. aprīlī parakstītā Iestāžu nolīguma par Pārredzamības reģistru 28. punktā ir noteikts, ka gada ziņojums par Pārredzamības reģistra darbību ir jāiesniedz attiecīgajiem Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietniekiem.

Šajā ziņojumā ir sniegta statistika par Pārredzamības reģistra darbību 2018. gadā — no 1. janvāra līdz 31. decembrim — un ir aprakstītas darbības, ko veic Pārredzamības reģistra kopīgais sekretariāts, jo īpaši attiecībā uz optimālas datu kvalitātes nodrošināšanu, atbilstības Rīcības kodeksam uzraudzību un informētības palielināšanu par šo shēmu.

Satura rādītājs

I. Ievads

II. Pārredzamības reģistrs — pašreizējā situācija

1. Statistika
2. Ar reģistrāciju saistītie stimuli
3. Pārredzamības reģistra tīmekļa vietnes apmeklējumi

III. Pārredzamības reģistra kopīgā sekretariāta darbības

1. Pārredzamības reģistra datu uzraudzība
 - 1.1. Palīdzības dienests
 - 1.2. Kvalitātes pārbaudes
 - 1.3. Brīdinājumi
 - 1.4. Sūdzības
2. Konsultācijas un informētības palielināšana
3. ES Atvērto datu portāls un Pārredzamības reģistrs

IV. Secinājums

Pārredzamības reģistra tīmekļa vietne:

<http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/homePage.do?locale=lv#lv>

I. IEVADS

Pārredzamības reģistrs tika izveidots 2011. gadā kā kopīga Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas shēma uz Iestāžu nolīguma pamata. Tas līdztekus vairākām citām iniciatīvām ir viens no galvenajiem rīkiem, lai īstenotu šo divu iestāžu apņemšanos nodrošināt pārredzamību. Pārredzamības reģistrs attiecas uz visām organizācijām un pašnodarbinātām personām, kas veic darbības, lai ietekmētu lēmumu pieņemšanas un politikas īstenošanas procesus ES iestādēs. Atklājot to, kādas intereses tiek īstenotas un kas un ar kāda līmeņa resursiem tās īsteno, Pārredzamības reģistrs ļauj labāk veikt publisko kontroli, nodrošinot iedzīvotājiem, plašsaziņas līdzekļiem un ieinteresētajām personām iespēju sekot līdzi interešu pārstāvju darbībām un potenciālajai ietekmei. Pārredzamības reģistrs kopš tā izveidošanas ir paplašinājies, un tagad tajā ir gandrīz 12 000 vienību¹, kas visas ir apņēmušās ievērot vienotu Rīcības kodeksu. Tas ir lielākais šāda veida rīks pasaulē.

II. PĀRREDZAMĪBAS REĢISTRS — PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA²

1. Statistika

Lai gan kopējais reģistrētāju skaits turpina pieaugt, sešu Pārredzamības reģistra reģistrācijas nodaļu lieluma savstarpējā attiecība kopumā ir palikusi visai nemainīga.

2018. gadā lielākā reģistrācijas nodaļa joprojām bija “*Iekšējie lobisti un arodu, uzņēmēju un profesionālās asociācijas*” (**II nodaļa**), kas tagad pārstāv nedaudz vairāk nekā pusi no visiem reģistrētajiem (sk. 1. sektoru diagrammu). Šajā nodaļā lielākā grupa joprojām bija apakšnodaļa “Arodu un uzņēmēju asociācijas”, kurā bija iekļauti nedaudz vairāk nekā 40 % no šajā nodaļā reģistrētajām vienībām. Apakšnodaļas “Arodbiedrības un profesionālās asociācijas” īpatsvars 2018. gadā nedaudz palielinājās — līdz nepilniem 15 %, bet apakšnodaļā “Uzņēmumi un koncerni” bija iekļauti gandrīz 39 % no II nodaļā reģistrētajām vienībām, kas ir vairāk nekā 37 % iepriekšējā gadā (sk. II nodaļu 2. sektoru diagrammā).

Otrs izplatītākais reģistrētāju veids 2018. gadā joprojām bija “Nevalstiskās organizācijas” (**III nodaļa**) — tie pārstāv nedaudz vairāk nekā ceturto daļu no visām reģistrētajām organizācijām (līdzīgi kā iepriekšējā gadā).

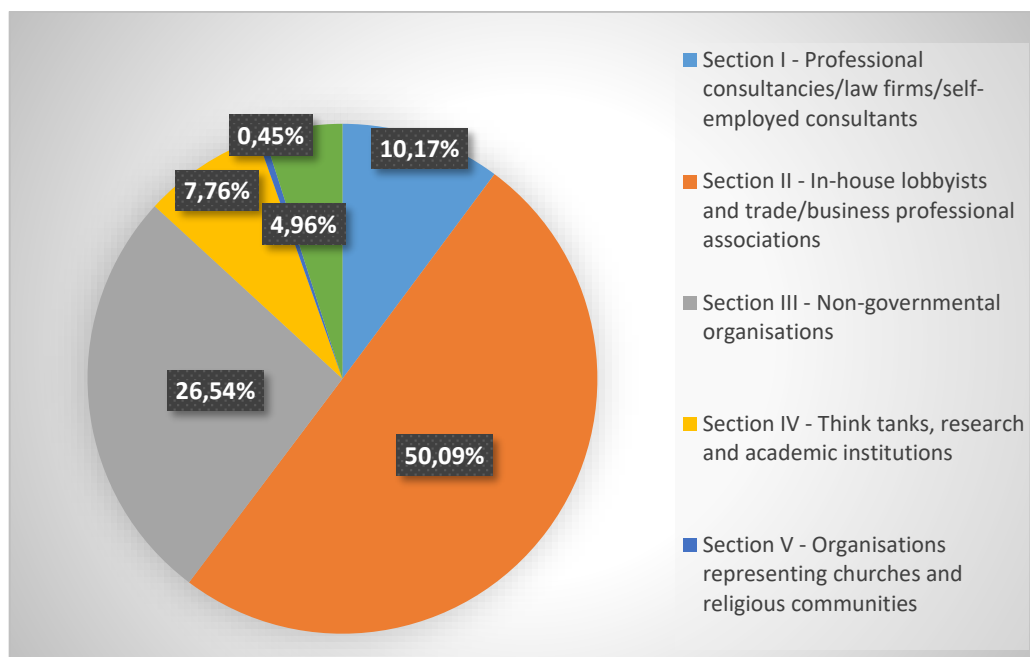
Grupa “Profesionālie konsultāciju biroji, juridiskie biroji vai pašnodarbinātie konsultanti” (**I nodaļa**) nedaudz samazinājās, un tajā bija pārstāvēti tikai nedaudz vairāk nekā 10 % no visiem reģistrētajiem, kas ir mazāk nekā 11 % iepriekšējā gadā.

Mazāk vienību ir reģistrētas nodaļās “Ideju laboratorijas, pētniecības un akadēmiskās iestādes” (**IV nodaļa**), “Organizācijas, kas pārstāv vietējās, reģionu un pilsētu pašvaldību iestādes, citas publiskās vai jauktās vienības utt.” (**VI nodaļa**) un “Organizācijas, kas pārstāv baznīcas un reliģiskās kopienas” (**V nodaļa**).

¹ Ņemot vērā tikai vienības, kas bija reģistrētas un aktīvas 2018. gada 31. decembrī.

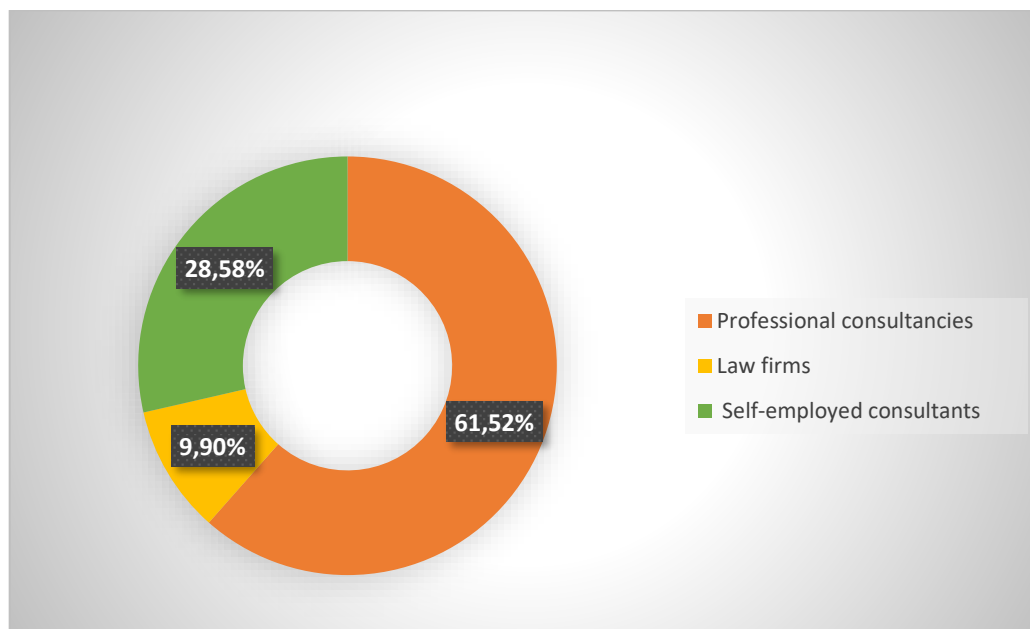
² Šajā ziņojumā norādītie skaitļi atspoguļo situāciju 2018. gada 31. decembrī.

1. sektoru diagramma. Interesešu pārstāvju sadalījums

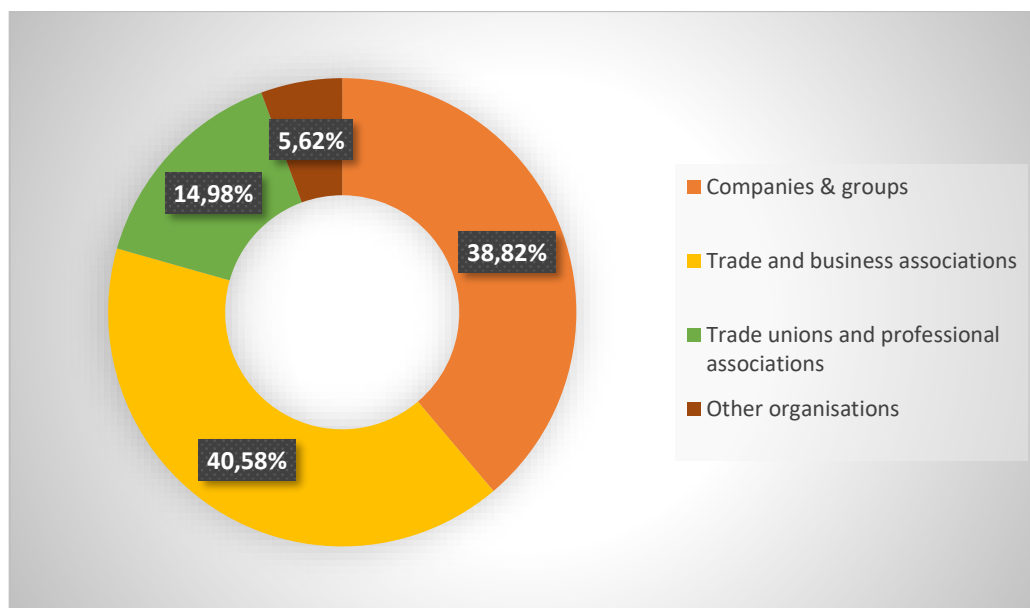
2. sektoru diagramma. Sadalījums pa reģistrācijas apakšnodaļām³

I nodaļa. Profesionālie konsultāciju un juridiskie biroji, pašnodarbinātie konsultanti

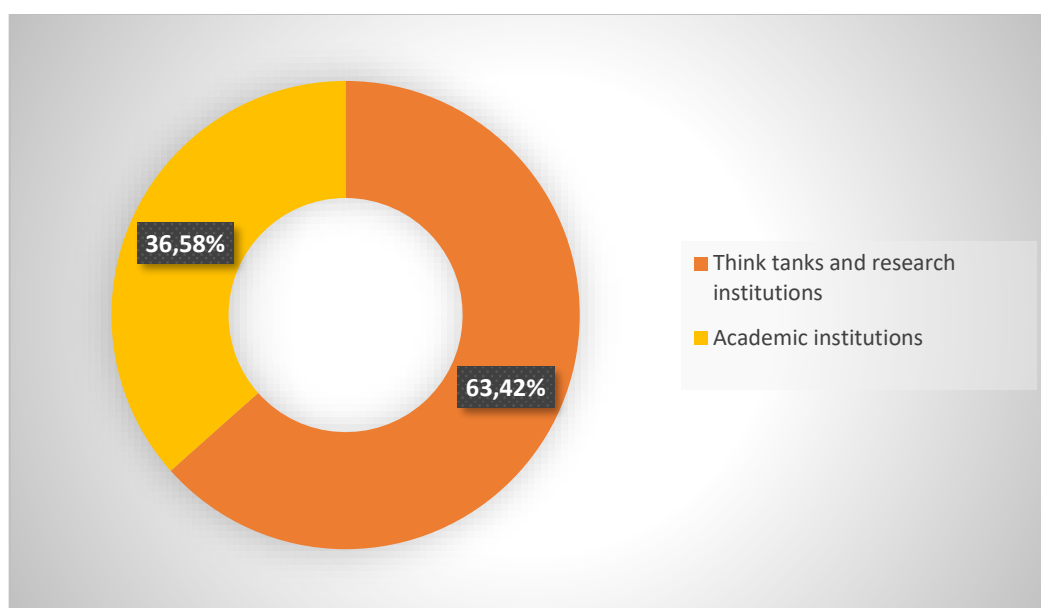

³ Tā kā III un V nodaļai nav apakšnodaļu, tās šajā sadalījumā nav iekļautas.

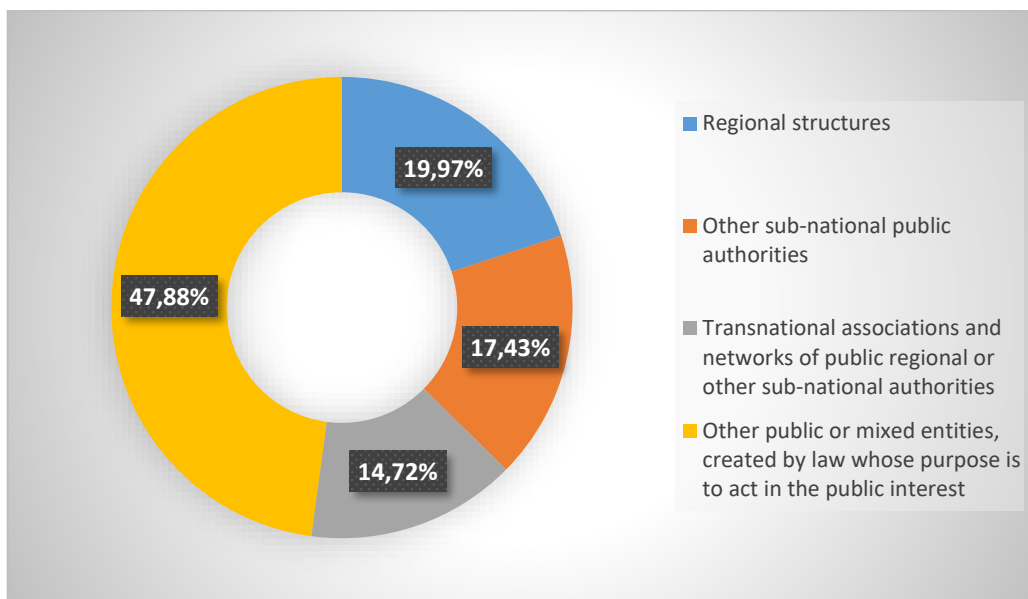
II nodaļa. Iekšējie lobisti un arodu, uzņēmēju un profesionālās asociācijas

IV nodaļa. Ideju laboratorijas, pētniecības un akadēmiskās iestādes

VI nodaļa. Organizācijas, kas pārstāv vietējās, reģionālās un pilsētu pašvaldības, citas publiskās vai jauktās vienības utt.

3. tabula. Reģistrētāju sadalījums

2018. gada 31. decembrī Pārredzamības reģistrā iekļauto reģistrētāju skaits bija 11 901

un tie bija sadalīti pa šādām (apakš-)nodaļām:

<u>I. Profesionālie konsultāciju un juridiskie biroji, pašnodarbinātie konsultanti</u>	1211
<u>Profesionālie konsultāciju biroji</u>	745
<u>Juridiskie biroji</u>	120
<u>Pašnodarbinātie konsultanti</u>	346
<u>II. Iekšējie lobisti un arodu, uzņēmēju un profesionālās asociācijas</u>	5962
<u>Uzņēmumi un koncerni</u>	2315
<u>Arodu un uzņēmēju asociācijas</u>	2419
<u>Arodbiedrības un profesionālās asociācijas</u>	893
<u>Citas organizācijas</u>	335
<u>III. Nevalstiskās organizācijas</u>	3159
<u>Nevalstiskās organizācijas, platformas, tīkli u. tml.</u>	3159
<u>IV. Ideju laboratorijas, pētniecības un akadēmiskās iestādes</u>	924
<u>Ideju laboratorijas un pētniecības iestādes</u>	586
<u>Akadēmiskās iestādes</u>	338
<u>V. Organizācijas, kas pārstāv baznīcas un reliģiskās kopienas</u>	54
<u>VI. Organizācijas, kas pārstāv vietējās, reģionālās un pilsētu pašvaldības, citas publiskās vai jauktās vienības utt.</u>	591
<u>Reģionālas struktūrvienības</u>	118
<u>Citas vietējā līmeņa publiskās iestādes</u>	103
<u>Transnacionālas asociācijas un publisko reģionālo vai citu vietēja līmeņa iestāžu tīkli</u>	87
<u>Citas saskaņā ar likumu izveidotas publiskās vai jauktās vienības, kas darbojas sabiedrības interesēs</u>	283

2018. gadā Pārredzamības reģistrā tika reģistrētas 2762 jaunas reģistrācijas (ņemot vērā tikai vienības, kas tika reģistrētas 2018. gadā un joprojām bija aktīvas 2018. gada 31. decembrī⁴). Vidējais jaunu reģistrāciju skaits mēnesī bija 230, t. i., vairāk nekā iepriekšējā gadā (202).

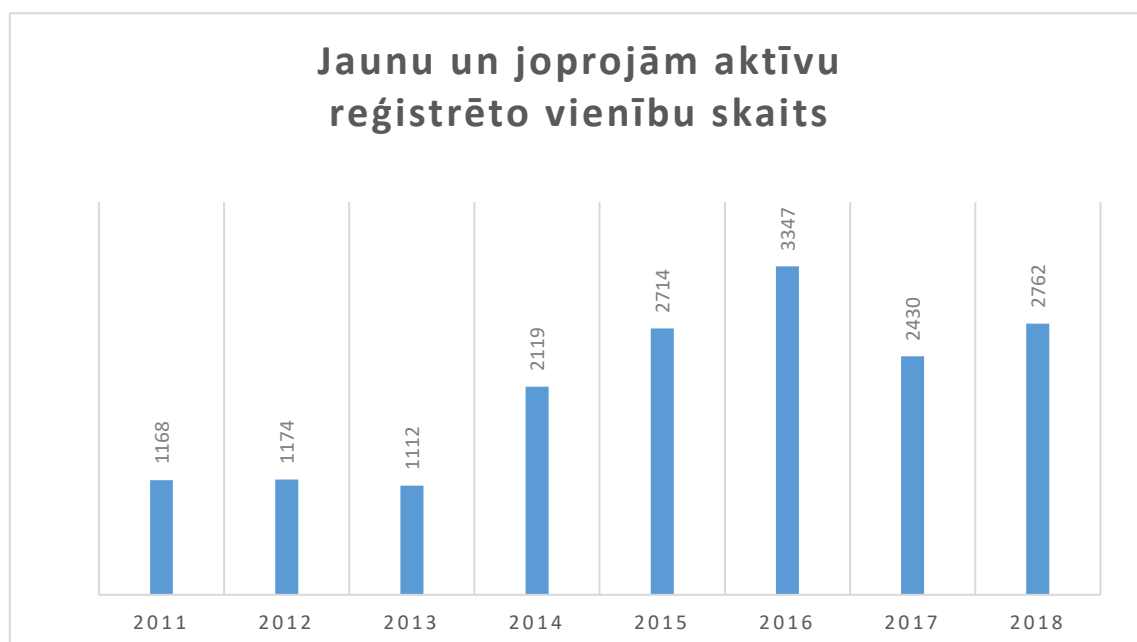
Jauno reģistrāciju sadalījums pa nodaļām bija šāds:

- 466 vienības — **I nodaļā**;
- 1143 — **II nodaļā**;
- 741 — **III nodaļā**;
- 231 — **IV nodaļā**;
- 13 — **V nodaļā** un
- 168 — **VI nodaļā**.

Piezīme:

Ikgadējā statistika kopš 2011. gada ir pieejama Pārredzamības reģistra tīmekļa vietnes statistikas lapā⁵.

4. grafiks. Jaunas reģistrācijas gadā

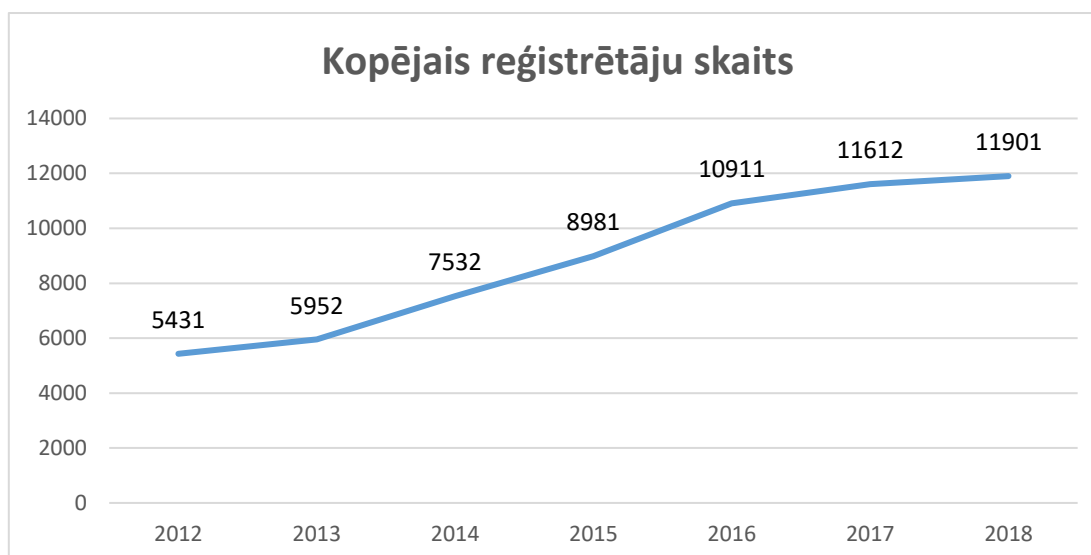

Kopējais reģistrētāju skaits 2018. gadā pieauga līdz 11 901 (2017. gadā — 11 612), palielinoties par mazāk nekā 300 reģistrētājiem jeb uzrādot tikai 2,4 % pieaugumu, salīdzinot ar 6 % pieaugumu laikposmā no 2016. līdz 2017. gadam (5. grafiks).

⁴ Iespējamie deaktivizēšanas iemesli var būt, piem., brīvprātīga atteikšanās, kā arī izslēgšana, ko pēc atbilstības vai kvalitātes pārbaudes veic Pārredzamības reģistra kopīgais sekretariāts.

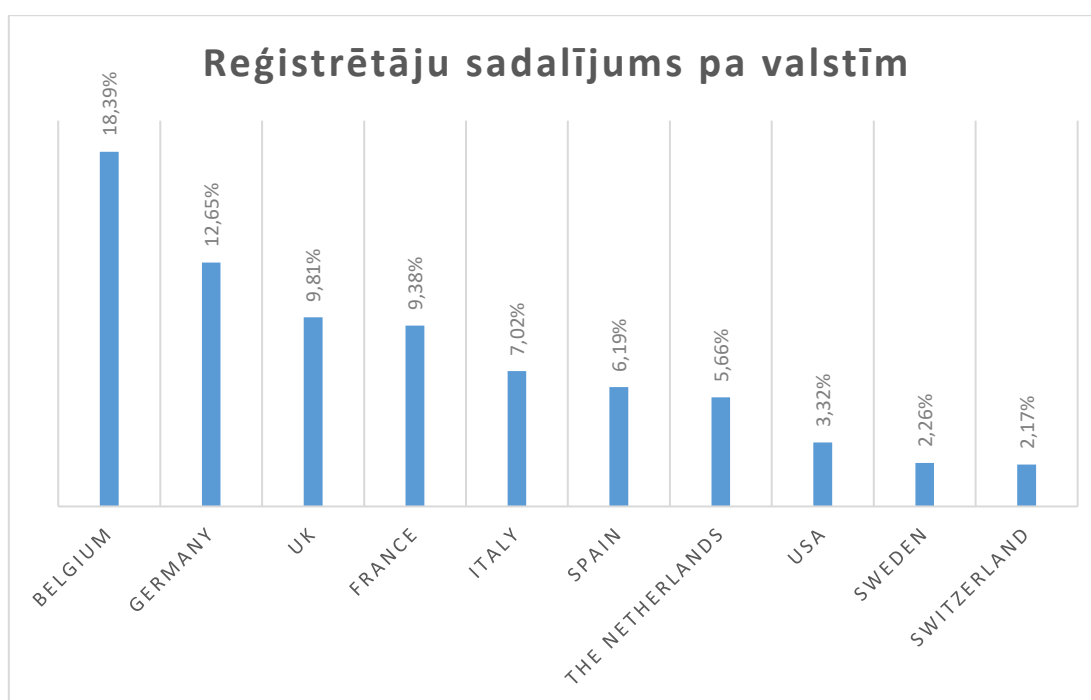
⁵ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/consultation/statistics.do?locale=lv&action=prepareView>.

5. grafiks. Kopējais reģistrētāju skaits gadā

Reģistrētāji, kuru galvenais birojs atrodas ES, veido vairāk nekā 90 % no visām reģistrācijām, un tas ir ievērojams pieaugums salīdzinājumā ar 77 % iepriekšējā gadā. To 10 valstu sarakstā, kas reģistrē visvairāk reģistrāciju (6. grafiks), atkal ir divas valstis, kas neietilpst ES (Amerikas Savienotās Valstis un Šveice). Pārredzamības reģistrā ir pārstāvētas organizācijas no visām ES dalībvalstīm; puse no reģistrētājiem norādīja, ka to galvenais birojs atrodas kādā no šīm četrām valstīm: Beļģijā, Vācijā, Apvienotajā Karalistē un Francijā (šī situācija ir tāda pati kā iepriekšējos gados). No visiem reģistrētājiem — vairāk nekā 32 % ir birojs Beļģijā un aptuveni 18 % tas ir galvenais birojs.

6. grafiks. Reģistrētāju sadalījums pa valstīm — 10 valstis, kas reģistrē visvairāk reģistrāciju⁶

⁶ Šīs statistikas pamatā ir reģistrētāja galvenā biroja atrašanās vieta, kas norādīta, veicot reģistrāciju. Dažiem reģistrētājiem papildus galvenajam birojam var būt īpašs ES birojs Beļģijā.

2. Ar reģistrāciju saistītie stimuli

Eiropas Parlaments un Eiropas Komisija reģistrētajiem interešu pārstāvjiem piedāvā noteiktus stimulus. Reģistrācija Pārredzamības reģistrā var būt priekšnoteikums tam, lai interešu pārstāvji varētu Eiropas Parlamentā un Eiropas Komisijā piekļūt lēmumu pieņēmējiem, kā arī iekļūt telpās un ņemt dalību noteiktos forumos.

Eiropas Parlamentā ar reģistrāciju ir saistītas arī šādas praktiskas priekšrocības:

- *ilgtermiņa piekļuve Eiropas Parlamenta telpām* — to var piešķirt tikai reģistrētu organizāciju pārstāvjiem pēc tam, kad Eiropas Parlamenta drošības dienests ir veicis pārbaudi. Pārbaudes un atjaunošanas procedūras notiek tiešsaistē un parasti tiek veiktas 3 darba dienās⁷;
- iespēja uzstāties kā *runātājam atklātās sēdēs*, ko rīko Parlamenta komitejas, — lai to varētu darīt, interešu pārstāvju organizācijām ir jābūt iekļautām reģistrā;
- iespēja reģistrētajiem ar reģistra starpniecību *abonēt e-pasta paziņojumus* par Eiropas Parlamenta komiteju darbību;
- gadījumos, kad kopīgi tiek rīkoti politisku grupu *pasākumi* Eiropas Parlamenta telpās, var tikt prasīts, lai attiecīgās organizācijas iesniegtu reģistrācijas informāciju;
- gadījumos, kad attiecīgās organizācijas lūdz Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja *patronāžu*, tiks prasīts iesniegt pierādījumu, ka tās ir reģistrējušās.

Komisijas gadījumā priekšrocības ir saistītas arī ar šādiem aspektiem:

- *tikšanās ar Komisijas locekļiem, kabineta locekļiem un ģenerāldirektoriem*: interešu pārstāvjiem ir jābūt reģistrētiem, lai tie būtu tiesīgi satikties ar augsta līmeņa lēmumu pieņēmējiem;
- *sabiedrības viedokļa noskaidrošana*: reģistrētām organizācijām tiek automātiski paziņots par apspriešanos un ceļvežiem jomās, kuras šīs organizācijas ir norādījušas. Atbildes, ko sniegušas “reģistrētas organizācijas” un “citi”, publicē atsevišķi;
- *ekspertu grupas*: lai varētu iecelt noteikta veida ekspertu grupu dalībniekus, ir nepieciešams, lai tie būtu reģistrēti reģistrā;
- *patronāža*: Eiropas Komisija piešķir savu patronāžu tikai reģistrētiem interešu pārstāvjiem;
- *saziņa ar civildienesta ierēdņiem*: Eiropas Komisijas ierēdņiem tiek ieteikts, pirms pieņemt uzaicinājumu piedalīties kādā sanāksmē vai pasākumā, pārlicināties, vai attiecīgie interešu pārstāvji ir reģistrēti. Saziņa ar neregistrētām organizācijām var tikt ierobežota.

Akreditācija Eiropas Parlamentā

Akreditāciju piekļuvei Eiropas Parlamenta telpām var piešķirt uz laikposmu, kas nepārsniedz 12 mēnešus. Eiropas Parlaments 2018. gadā izsniedza vairāk nekā 8000 fizisko personu piekļuves atļauju personām, kas pārstāvēja vairāk nekā 2500 Pārredzamības reģistrā iekļautas organizācijas (vai nu atbildot uz jaunu pieprasījumu, vai atjaunojot atļauju). Tas ir zināms pieaugums, salīdzinot ar 2017. gadu.⁸

⁷ Sk. arī <http://www.europarl.europa.eu/at-your-service/lv/transparency>.

⁸ 2018. gadā tika izsniegtas 8130 piekļuves atļaujas (2017. gadā — 7970) pārstāvjiem no 2510 organizācijām (2017. gadā — 2506).

Jaunākās norises

Kopš 2017. gada Eiropas Parlaments vairs neļauj ilgtermiņa caurlaižu turētājiem no organizācijām, kuru reģistrācija Pārredzamības reģistrā ir tikusi apturēta, izmantot savu caurlaidi apturēšanas perioda laikā. Viņu piekļuvi var atjaunot tikai pēc tam, kad šī apturēšana ir atcelta.

2018. gadā tika ieviests jauns reģistrācijas stimuls, ļaujot reģistrētājiem pieteikties paziņojumu saņemšanai par jaunumiem saistībā ar Eiropas Parlamenta komiteju darbību. Šo abonementu var pielāgot atbilstoši politikas jomai un valodai.

2018. gadā tika ieviesta jauna iespēja, kas nodrošina, ka dati par reģistrētāju tikšanos ar Eiropas Komisiju (Komisijas locekļiem, kabineta locekļiem un ģenerāldirektoriem) tiek integrēti to Pārredzamības reģistra profilos (PDF formātā). Šī jaunā iespēja atvieglo piekļuvi konsolidētai informācijai un tādējādi nodrošina lielāku pārredzamību. Tās pamatā ir sinerģētiskā iedarbība ar 2017. gadā ieviesto Komisijas Ekspertu grupu reģistru⁹, kas ļauj Pārredzamības reģistram iegūt datus no Komisijas Ekspertu grupu reģistra. Pārredzamības reģistrā automātiski tiek atspoguļots tās (to) ekspertu grupas(-u) nosaukums, kurā(-ās) attiecīgais reģistrētājs ir iecelts, lai pārstāvētu vai nu kopīgas intereses (B tipa locekļi), vai kādu organizāciju (C tipa locekļi).

3. Pārredzamības reģistra tīmekļa vietnes apmeklējumi

2018. gadā Pārredzamības reģistra tīmekļa vietne¹⁰ tika apmeklēta aptuveni 365 000 reižu¹¹ (30 416 apmeklējumi mēnesī), kas ir nedaudz vairāk nekā iepriekšējā gadā. Visvairāk apmeklējumu bija no Beļģijas (29 %), tai sekoja Vācija (14 %), Apvienotā Karaliste (8 %) un Francija (7,5 %). Aptuveni 68 % no apmeklējumiem bija tiešie apmeklējumi, savukārt 24 % apmeklētāju šo tīmekļa vietni sasniedza, izmantojot meklētājprogrammas. Valodu izvēles ziņā mazāk nekā puse apmeklējumu sasniedza tīmekļa lapas versiju angļu valodā (42 %, iepriekš — 56 %), kam sekoja vācu valoda (17 %, salīdzinot ar 10 % iepriekšējā gadā), franču valoda (14 %), spāņu valoda (6 %), itāļu valoda (5 %) un pārējās valodas (16 %).

⁹ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?Lang=LV>.

¹⁰ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public>.

¹¹ "Apmeklējums" ir definēts kā apmeklētāja pirmreizējs tīmekļa vietnes pieprasījums. Ja viens un tas pats apmeklētājs apmeklēs lapu pēc tam, kad kopš tā pēdējā lapas apmeklējuma būs pagājušas vairāk nekā 30 minūtes, to reģistrēs kā jaunu apmeklējumu.

III. PĀRREDZAMĪBAS REĢISTRA KOPIĢĀ SEKRETARIĀTA DARBĪBAS

Pārredzamības reģistra kopīgo sekretariātu (turpmāk tekstā “Reģistra sekretariāts”) veido Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas amatpersonu grupa. Laiks, ko viņi patērē, pildot ar Pārredzamības reģistru saistītus uzdevumus, abās iestādēs kopā atbilst aptuveni 6 pilnslodzes ekvivalentiem.

Reģistra sekretariāts atbild par Pārredzamības reģistra ikdienas pārvaldību. Tas piedāvā palīdzības dienesta pakalpojumus, izdod reģistrācijas pamatnostādnes, veic datu kvalitātes pārbaudes, apstrādā saņemtos brīdinājumus un sūdzības, koordinē sistēmas IT pilnveidošanu un tehnisko uzturēšanu un veic informētības palielināšanas darbības un citus saziņas pasākumus, lai veicinātu šo shēmu. Reģistra sekretariāta darbību koordinē Eiropas Komisijas Ģenerāls sekretariāta Pārredzamības, dokumentu pārvaldības un dokumentu pieejas nodaļas vadītājs, un 2018. gada jūlijā šajā amatā stājās jauns koordinators.

1. Pārredzamības reģistra datu uzraudzība

Reģistra sekretariāts koordinē novatorisku IT risinājumu izstrādi, lai uzlabotu Pārredzamības reģistra pamatā esošo sistēmu. Tas pārbauda visas jaunās reģistrācijas, lai pārlicinātos par atbilstību un nodrošinātu reģistrētāju iesniegto datu kvalitāti. 2017. gada maijā ieviesta iespējamo reģistrācijas datu kvalitātes problēmu automatiskās atklāšanas sistēma 2018. gadā deva taustāmus rezultātus. Reģistra sekretariāts izskatīja 256 lietas saistībā ar tā dēvēto “aizturēto pārbaudi”. Šo procedūru piemēro reģistrācijām, kuru automatiska publikācija ir liegta, kamēr nav precizēti konkrēti jautājumi, kas saistīti ar to datiem. To reģistrāciju skaits, kurās tika uzrādīti nepilnvērtīgi dati, samazinājās, proti, 2018. gada janvārī tādas tika konstatētas 6 % gadījumu no visiem reģistrētajiem, bet 2018. gada decembrī — 1,5 %.

Cita 2018. gada beigās ieviesta iespēja liedz reģistrētajiem vairākus gadus pēc kārtas izvēlēties variantu “Jaunizveidota vienība, nav noslēgts finanšu gads”. Tādēļ tiks prasīts, lai reģistrētajiem iesniegtu finanšu aplēses par pēdējo noslēgto finanšu gadu, ja kopš attiecīgās vienības reģistrēšanas ir pagājuši vairāk nekā divi gadi.

Attiecībā uz infrastruktūru — tika uzlabota reģistra drošība un darbības rezultāti.

Reģistra sekretariāts arī pārskatīja 2015. gada Pārredzamības reģistra īstenošanas pamatnostādnes, balstoties uz gūto pieredzi un no ieinteresētajām personām saņemto atgriezenisko saiti. Atjauninātā versija ietver virkni papildinājumu un precizējumu, kuru mērķis ir palīdzēt reģistrētajiem iesniegt un uzturēt pienācīgu reģistrāciju. Pamatnostādnes ir pieejamas 23 oficiālajās valodās Pārredzamības reģistra tīmekļa vietnē.¹²

1.1 Palīdzības dienests

Lai palīdzētu reģistrētajiem, Reģistra sekretariāts nodrošina palīdzības dienesta pakalpojumu. 2018. gadā Reģistra sekretariāts sniedza atbildes uz 943 individuāliem jautājumiem, kas tika iesniegti, izmantojot daudzvalodu tiešsaistes saziņas veidlapu. No tiem 591 jautājums attiecās uz esošām reģistrācijām un 125 — uz jaunām reģistrācijām, savukārt 227 ziņojumi bija saistīti ar citiem jautājumiem. Papildus tam Reģistra sekretariāts nedēļas noteiktās stundās piedāvā palīdzību, izmantojot tālruņa līniju.

¹²<http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/staticPage/displayStaticPage.do?reference=GUIDELINES&locale=lv#lv>.

1.2 Kvalitātes pārbaudes

“Kvalitātes pārbaude” ir atbilstības pārbaudes darbību kopums, ko Reģistra sekretariāts veic, lai nodrošinātu, ka reģistrētāju saskaņā ar Iestāžu nolīguma II pielikumu iesniegtie dati ir kvalitatīvi un precīzi, nepieļaujot faktu kļūdas un neatbilstīgu reģistrāciju. Ja nav izpildītas minētā nolīguma II pielikumā noteiktās prasības, Reģistra sekretariāts uzsāk dialogu ar reģistrētājiem, lai noskaidrotu pieņemamu risinājumu.

2018. gadā Reģistra sekretariāts veica 3963 kvalitātes pārbaudes, kas ir vairāk nekā iepriekšējā gadā¹³. 48,52 % gadījumu reģistrācijas tika atzītas par apmierinošām (1923), savukārt ar pārējām vienībām sekretariāts sazinājās, lai precizētu informāciju saistībā ar to pieteikumos iekļauto datu atbilstību vai pretrunīgumu. No 2040 vienībām, ar kurām notika sazināšanās, gandrīz 54 % jeb 1110 vienības tika izslēgtas no Pārredzamības reģistra, pamatojoties uz vienu vai vairākiem šādiem iemesliem: pretrunīgi, nepareizi vai nepilnīgi dati, aktualizēšanas neveikšana, divkārsa reģistrācija, neatbilstība. Pārējās 934 vienības pieņemami atjaunināja savu reģistrāciju, sekojot Reģistra sekretariāta norādījumiem. 2018. gada 31. decembrī joprojām turpinājās 6 kvalitātes pārbaudes.

1.3 Brīdinājumi

“Brīdinājums” ir mehānisms, kas ļauj trešām personām informēt Reģistra sekretariātu par tādu vienas vai vairāku vienību reģistrāciju, kura, iespējams, ir neatbilstīga vai ietver faktu kļūdas, vai par tādu neregistrētu vienību darbībām, kas ietilpst reģistra darbības jomā. 2018. gadā Reģistra sekretariāts rīkojās saistībā ar 22 individuāliem brīdinājumiem¹⁴ (6 gadījumos informācija, kas sākotnēji tika saņemta kā sūdzība, tika pārkvalificēta par brīdinājumu). Šie brīdinājumi kopumā attiecās uz 25 organizācijām, jo divi brīdinājumi attiecās uz vienu un to pašu vienību. Saņemto brīdinājumu skaits, salīdzinot ar 2017. gadu, nedaudz palielinājās. Nedaudz palielinājās arī par neregistrētu vienību darbību saņemto brīdinājumu skaits.¹⁵

Kad Reģistra sekretariāts saņem tādus paziņojumus par varbūtējiem Rīcības kodeksa pārkāpumiem, uz kuriem attiecas tikai Rīcības kodeksa d) apakšpunkts¹⁶, šādus paziņojumus apstrādā kā “brīdinājumus”, ja tie ir par varbūtējām faktu kļūdām reģistrētāju datos.

1.4 Sūdzības

“Sūdzība” ir paziņojums par iespējamu reģistrētāja pārkāpumu attiecībā uz jebkuriem Rīcības kodeksā noteiktiem pienākumiem, izņemot apgalvojumus par iespējamām faktu kļūdām, kas tiek apstrādāti kā “brīdinājumi” (sk. 1.3. punktu iepriekš).

2018. gadā Reģistra sekretariāts saņēma 13 sūdzības, no kurām 2 tika pieņemtas kā “sūdzības”, bet 6 tika pārkvalificētas par “brīdinājumiem”. Savukārt 5 sūdzības tika atzītas par nepieņemamām — vai nu tādēļ, ka tās attiecās uz jautājumiem ārpus Pārredzamības reģistra iestāžu nolīguma darbības jomas, vai tādēļ, ka nebija norādīti pietiekami pierādījumi, lai sūdzību pamatotu.

¹³ 2017. gadā Reģistra sekretariāts veica 3624 kvalitātes pārbaudes.

¹⁴ Salīdzinot ar 20 brīdinājumiem 2017. gadā.

¹⁵ 2018. gadā uz neregistrētām vienībām attiecās 8 brīdinājumi, turpretī 2017. gadā — 7.

¹⁶ Pārredzamības reģistra Rīcības kodeksa d) apakšpunktā ir noteikts: “[Interesu pārstāvji] pēc iespējas labāk nodrošina to, ka informācija, ko tie sniedz reģistrācijas brīdī un pēc tam saistībā ar savām darbībām, uz kurām attiecas reģistra darbības joma, ir pilnīga, aktuāla un nav maldinoša; piekrist tam, ka visa sniegtā informācija tiek pārbaudīta, kā arī apņemas sadarboties saistībā ar administratīviem pieprasījumiem sniegt papildu un atjauninātu informāciju.”

Abās pieņemtajās sūdzībās tika apgalvots, ka interešu pārstāvji ir pārkāpuši vienu vai vairākus šādus [Rīcības kodeksa](#) noteikumus:

- a) apakšpunktu: “vienmēr dara zināmu savu vārdu vai nosaukumu un attiecīgā gadījumā reģistrācijas numuru, kā arī vienību vai vienības, kuru labā tie strādā vai kuras tie pārstāv; deklarē intereses, mērķus vai nolūkus, kurus tie vēlas sasniegt, un attiecīgā gadījumā klientus vai dalībniekus, kurus tie pārstāv”;
- b) apakšpunktu: “neiegūst vai necenšas iegūt informāciju vai panākt kāda lēmuma pieņemšanu negodīgā ceļā vai izdarot nelikumīgu spiedienu, vai uzvedoties nepiedienīgi”;
- c) apakšpunktu: “darījumos ar trešām personām nekad neapgalvo, ka tiem ir jebkādas oficiālas attiecības ar Eiropas Savienību vai kādu no tās iestādēm, nedz arī sniedz nepatiesu informāciju par sevi attiecībā uz reģistrācijas sekām nolūkā maldināt trešās personas vai Eiropas Savienības iestāžu ierēdņus vai pārējos darbiniekus, kā arī bez skaidri izteiktas atļaujas neizmanto ES iestāžu logotipus”.

Pēc Reģistra sekretariāta veiktās izmeklēšanas un sazināšanās ar attiecīgajiem reģistrētājiem viena no divām pieņemtajām sūdzībām tika slēgta, jo attiecīgie reģistrētāji sniedza pietiekamus paskaidrojumus un turpmāko informāciju. Attiecībā uz otru pieņemto sūdzību process vēl turpinājās un bija gaidāms, ka 2019. gada sākumā tiks rasts pieņemams risinājums un tiks iegūta atjaunināta informācija. Vēl viena izmeklēšana pēc savas iniciatīvas tika izbeigta ar reģistrācijas dzēšanu, pamatojoties uz Reģistra sekretariāta lēmumu par c) apakšpunkta pārkāpumu.

2. Konsultācijas un informētības palielināšana

Reģistra sekretariāts pastāvīgi cenšas uzlabot informētību par reģistru. Tā locekļi regulāri veic iekšējās mācības (abās iesaistītajās iestādēs) un ārējās saziņas darbības, kuru mērķis ir popularizēt Pārredzamības reģistru un sniegt norādījumus par tā izmantošanu.

- Eiropas Parlaments organizēja 12 iekšējās mācību un informatīvās nodarbības Parlamenta locekļiem un to palīgiem, kā arī darbiniekiem;
- Eiropas Komisija organizēja 3 pilnas dienas mācību kursus darbiniekiem “Pienācīga un efektīva sadarbība ar lobistiem”. Komisija rīkoja arī 4 mācību nodarbības par Pārredzamības reģistru pēc dažādu departamentu īpaša pieprasījuma;
- Reģistra sekretariāts piedalījās arī *Eiropas lobētāju reģistratoru tīkla* izveides sanāksmē, kas notika Dublinā 2018. gada 21. un 22. martā, un tās laikā iesaistījās viedokļu apmaiņā ar līdzīgu shēmu operatoriem no dažādām ES dalībvalstīm.

Turklāt Eiropas Komisija 2018. gadā uzstājās ar 12 prezentācijām ieinteresētajām personām un apmeklētāju grupām, savukārt Eiropas Parlamenta pārstāvji tika uzaicināti sniegt informāciju par Pārredzamības reģistru 6 pasākumos, kuros piedalījās pētnieku un studentu grupas, kurām interesē lobēšanas pārredzamības jautājumi.

3. ES Atvērto datu portāls un Pārredzamības reģistrs

Eiropas Savienības Atvērto datu portālā¹⁷ publicētās vēsturisko datu kopas joprojām piesaistīja portāla apmeklētāju uzmanību. Šīs datu kopas ļauj lietotājiem lejupielādēt (*XML* vai *Excel* formātā) to personu sarakstu, kuras ir akreditētas iekļūšanai Eiropas Parlamentā, un to organizāciju sarakstu, kuras ir iekļautas Pārredzamības reģistrā,

¹⁷ <https://data.europa.eu/euodp/lv/data/dataset/transparency-register>.

sniedzot informāciju par vairākiem iepriekšējiem gadiem. Var izmantot arī interaktīvas datu vizualizācijas¹⁸.

2018. gadā šī tīmekļa lapa tika aplūkota vairāk nekā 8000 reižu, bet lejupielāžu skaits pārsniedza 1700.

¹⁸ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/datavisualisation/>.

IV. SECINĀJUMS

2018. gadā reģistrāciju skaits turpināja pieaugt nedaudz izteiktāk nekā 2017. gadā, proti, gada laikā tika reģistrēta 2762 jauna vienība. Tagad Pārredzamības reģistrs ir lielākais šāda veida reģistrs pasaulē un ietver gandrīz 12 000 reģistrētāju. Tas joprojām ir pamanāms un nozīmīgs kā galvenā uzziņas datubāze par interešu pārstāvjiem.

Reģistra sekretariāts, darbojoties kā Pārredzamības reģistra Rīcības kodeksa “sargs”, nodrošināja, ka saistībā ar saņemtajiem brīdinājumiem un sūdzībām tika īstenota pienācīga administratīvā turpmākā rīcība. Svarīga prioritāte 2018. gadā joprojām bija Pārredzamības reģistra kopējās datu kvalitātes uzlabošana. Jauniem un esošiem reģistrētājiem reģistrācijas un atjaunināšanas procesu atvieglo 2017. gadā izstrādāts IT risinājums. Šis mehānisms ne vien palīdz reģistrētājiem nepieļaut izplatītākās kļūdas, bet arī informē Reģistra sekretariātu par nesakrītībām, lai tas varētu veikt nepieciešamo turpmāko rīcību. Pateicoties šim jauninājumam, būtiski uzlabojās kopējā datu kvalitāte: to reģistrāciju skaits no visiem reģistrētājiem, kurās tika uzrādīti nepilnvērtīgi dati, gada laikā samazinājās no 6 % uz 1,5 %.

2018. gadā Reģistra sekretariāts veica pirmās darbības, lai nodrošinātu atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2018/1725¹⁹ par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās. Šie centieni tiks pabeigti 2019. gadā.

Saistībā ar Eiropas Komisijas priekšlikumu jaunam Iestāžu nolīgumam par obligātu Pārredzamības reģistru²⁰ Eiropas Parlamenta, ES Padomes un Eiropas Komisijas politiskie pārstāvji²¹ 2018. gada pirmajā ceturksnī sāka sarunas par obligātu ES Pārredzamības reģistru un turpināja šo procesu Bulgārijas un Austrijas kā Padomes prezidentvalstu vadībā.

- BEIGAS -

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX:32018R1725>.

²⁰ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/LV/1-2016-627-LV-F1-1.PDF>.

²¹ *Sylvie Guillaume*, par Pārredzamības reģistru atbildīgā priekšsēdētāja vietiece, *Danuta Hübner*, Parlamenta Konstitucionālo jautājumu komitejas priekšsēdētāja, *Franss Timmermans*, Eiropas Komisijas priekšsēdētāja pirmais vietnieks, Bulgārijas un Austrijas prezidentūru pārstāvji.